

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 6.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 15 Mars 1910.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspolis 20 öre pr petirad.

30 Årg.

Ludvig Norman. 1831—1885.

I slutet af denna månad, d. 28 mars, slutade en af vårt lands främsta musikaliska stormän, Ludvig Norman, sin verksamma lefnad. Ehuru länge sjuklig kom dock döden oväntad, ty tre veckor förut förde han med vanlig energi och vaksambet takt pinnen i Östermalms kyrka vid Musikföreningens konsert d. 5 mars till firande af Bachs och Händels tvåhundraåriga födelsedagar, den försträmnade född i mars, den sistnämnda i februari 1685. Med hyllningen af dessa musikheroer genom den af Norman och Vilb. Svedbom bildade »Musikföreningen», och såsom dess dirigent avslutade han värdigt sin konstnärsbana.

Det snara inträffandet af dagen för Normans frånfälle ger oss anledning att nu återupplifva minnet af honom, hans lefnad och verksamhet, hvarigenom han gjort sig ett stort namn i vår musikhistoria.

Fredrik Wilhelm Ludvig Norman föddes den 28 aug. 1831 i Stockholm, där hans far var hufvudman för en ansenlig bokhandelsaffär. Denne efterlämnade emellertid sin familj i små omständigheter, och då Ludvig genom sina improvisationer på pianot tidigt röjde ovanliga musikaliska anlag, blef detta ämne för rika förhoppningar hos hans närmaste. Han erhöi först undervisning i pianospel af Mille Josephson, sedan fru Schück, vidare af Theodor Stein och van Boom samt i harmoni af Adolf Fr. Lindblad. Denne intresserade kronprinsen Oscar för den unga talangen, som då han tillika i löjtnant C. G. Braunerhjelm och bankregistrator Axel Bergström erhöi två hjälpsamma gynnare kunde 1848 till fortsättande af sina studier begifva sig till Leipzig. Äfven Jenny Lind intresserade sig för och under-

Ignaz Friedman.

Ludvig Norman.

stödde den lofvande ynglingen. Under sådana lärare som en Hauptmann, Rietz och Moscheles gjorde Ludvig Norman stora framsteg, och bekantskapen samt umgänget med dessa lärare samt med Gade och Schumann utöfvade ett mångsidigt och bildande inflytande på den unge tonsättaren. Bland hans kamrater här i Leipzig var äfven Halfdan Kjerulf. Genom Schumann, som lifligt intresserade sig för hans framgång i Tyskland, rekommenderades han hos den ansedde förläggaren Kistner, som utgaf hans op. 1 Zwei Klavierstücke (1851), och flere andra hans kompositioner. Efter återkomsten till Stockholm 1852 uppträdde Norman flere gånger som tonsättare och utöfvande konstnär samt vann en ansedd ställning som pianolärare. Sedan han i sex år arbetat i detta mödosamma kall, blef han 1858 lärare i komposition och instrumentering vid Musikaliska Akademien. Såsom dirigent för elevorkestern där och för »Nya harmoniska Sällskapet» gjorde han sig så bemärkt, att han efter Ignaz Lachner blef chef för hofkapellet 1861, å hvilken befattning han erhöi fullmakt året därpå. Denna maktpåliggande tjänst skötte han ända till 1879, hvarefter han ledde kapellets symfonikonsserter ända till våren 1884. Hans utmärkta egenskaper som orkesterchef äro väl kända, och under hans styrelse stod vårt hofkapell på en höjd, som satte det, kvalitativt taget, i rang med de förnämsta i utlandet. Äfven utmärkta sångkrafter ägde operan till sitt förfogande under hans tid, en tid märklig nog i hennes annaler, då Gounod och Wagner där först gjorde sitt inträde, då Afrikanskan, Judin-nan, Lalla Rookh, Mignon, Carmen etc. först gingo öfver vår scen och den svenska nationaloperan väcktes till lif med Hallströms operor och Ölanders Blenda.

Norman blef 1857 ledamot af Musikaliska Akademien, var 1873—1874 dess præs och 1880—82 ånyo kompositionslärare vid densamma. Efter sitt afskedstagande från kapellmästar-tjänsten ställde sig Norman jemte Mus. Akademiens sekreterare, dr Svedbom, i spetsen för den 1880 bildade Musikföreningen. Säsom pianolärare var han därjämte alltid eftersökt. Till belöning för sina förtjänster säsom hofkapellmästare och svensk tonkonstnär erhöill han 1883 i listidspension 2,000 kronor af riksdagen. 1879 utnämndes han till riddare af Wasaorden, 1883 till Nordstjärneriddare och innehade äfven S:t Olafs orden. För sina förtjänster som musiker och skriftställare tilldelade honom Svenska Akademien 1884 sin prismedalj.

Säsom pianist var Ludvig Norman ej någon fenomenal virtuos, men hans klassiskt ädla, mjuka och uttrycksfulla spel gjorde alltid ett stort och skönt intryck; det var en högtid att få höra honom spela pianopartiet vid en kammarmusiksoaré eller ackompanjemang till en sång, men på senare åren lät han blott sällan den musikaliska allmänheten få njuta af denna sin talang.

Det är emellertid hufvudsakligen i egenskapen af tonsättare som Norman gjort sig ett namn såväl här hemma som i utlandet, och hans verksamhet säsom sådan har i främsta rummet rört sig på kammarmusikens fält. Den mångskiftande operadikten frestade ej hans håg. Af en mera kontemplativ och tillika lyrisk natur fördjupade han sig hellre i utarbetandet af ett instrumentalverk eller omklädde i toner ett lyriskt skaldeestycke. Det lärda tekniska arbetet och det ofta sparsamt framträdande melodiska elementet i dessa göra att hans kompositioner i allmänhet icke vunnit större popularitet. På senare tid kunde han dock glädja sig åt att vara mera förstådd, hvartill i synnerhet bidragit hans härliga körer, sådana som: »Det guddomelige lys», »Rosa rorans bonitatem», motetten öfver J. O. Wallins grafskrift »Jordens oro viker» m. fl., några hans sånger säsom den poetiska, ofta sjungna »Månestrålar» och pianokompositioner t. ex. hans 4-händ. »Resebilder» och »Barnens lekar och dansar» m. fl. solosaker för piano. Bland hans mera populära tonverk af äldre datum må anföras »Skogs-sånger», Visan ur Dagvard Frey och sorgmarschen öfver Aug. Söderman. Längre ned skola vi utförligare redogöra för hans tonskapelser.

Om Normans förmåga som kritiker och musikskriftställare vittna talangfullangfulla uppsatser i »Ny tidning för Musik», den af honom och Alb. Rubenson dirigerade tidningen (1859), artiklar i dagliga Stockholmstidningar samt bidrag till denna tidning med karaktäristiker öfver Franz Berwald, Aug. Söderman och A. F. Lindblad.

Norman gifte sig 1864 med den här

i början af 1860-talet konserterande genialiska violinvirtuosen Wilma Neruda och hade med henne tvenne söner.

Ludvig Norman vann genom sitt ädla, blida väsen, sin flärdfria och älskvärda personlighet talrika vänner, främst här i hufvudstaden, där han hade sitt hem och sin största verksamhet. Inom den till utseendet lugne och tröge mannen bodde icke blott ett rikt musikaliskt snille utan ock en mångsidig intelligens, hvarjämte en naturlig humor utgjorde ett drag i hans karaktär; allt egenskaper, som gjorde den firade konstnären till en angenäm och eftersökt umgängesvän. Han trufdes ock gärna i en förtrolig vänskrets, och ej sällan rekreerade han sig efter en tröttande operaafton med att gästa en intimare familj, då han efter supén kunde slå sig ned vid pianot, beredande åt andäktigt lyssnande och aldrig tröttnande åhörare de njutningsrikaste stunder genom sitt härliga pianospel, än fantiserande, än framdragande värdefulla tonskatter ur sin minnesrika förråds-kammare.

Normans högtidliga jordfästning ägde rum i Östermalmskyrkan d. 4 april på middagen. I koret hade hofkapellet samt lyriska scenens artister och kör, under hofkapellm. Dentes ledning, tagit plats, på orgelläktaren Musikföreningens kör under dr. Svedboms direktion. Sorgfesten inleddes af hofkapellet med Normans till Aug. Södermans minne komponerade sorgmarsch, hvarefter följde ett härligt Andante ur hans sista stråkkvartett och därpå hans vackra motett »Jordens oro viker». Efter jordfästningen utförde Musikföreningen Kyrie ur Cherubinis Requiem. Vid den öppna grafven å Nya Kyrkogården, där en vacker minnesvård reser sig öfver hans stoft, utfördes sånger af Stockholms allmänna sångförening.

Vid Musikaliska akademien stundande högtidsdag ägnas åt Normans och Chopins minne den musik som då kommer ett utföras, och en af Lindberg graverad medalj öfver Norman kommer då att utdelas.

Öfver Normans kompositioner har utgifvits en omständlig katalog af Julius Bagge, innehållande sådana med och utan opustal samt utgifna arbeten, i särskilda afdelningar. Af utgifna finnas: för orkester: *Symfonier* N:o 2 (Ess-dur op 40) och N:o 3 (D-moll op. 58). *Kammarmusik*: Pianokvartett (op. 10), Pianotrio (op. 4), Konsertstycke för piano och orkester (op. 54), Stråkkvartett op. 20, Stråkkvintett C-moll (op. 35); Suite i Canonform för 2 violiner (op. 26), Sonat för piano och violin (op. 3), Sonat för piano och violoncell (op. 28), Sonat för piano och viola (op. 32), 10 Karaktärstycken för piano och violin op. 27; Fyrhändiga pianostycken.: Vier Charakterstücke (op. 2), Drei Klavierstücke (op. 7), Tre marscher ur »Torkel Knutsson», Sorgmarsch till Aug. Södermans minne; Resebilder, 6 Karaktärstycken (op. 52);

Tvåhändiga pianostycken: Drei Charakterstücke (op. 1), Fantasistücken (op. 5), 5 Tonbilder (op. 6), Albumblad (op. 11), Drei Klavierstücke in Scherzokaraktär (op. 12), Nya albumblad (op. 11), Capriccio über zweischwed. Volkslieder (op. 8), Vier Klavierstücke (op. 9); Lifvets åldrar, 6 Karaktärstycken (op. 51); Barnens dansar och lekar (op. 47), Fyra pianostycken (op. 56), Impromptus (op. 59); Kontraster, 6 pianostycken (op. 61), 3 Albumblad (op. 64), Schwedische Lieder von A. F. Lindblad, Svenska folkvisor, Sorgmarsch med anledning af hertigen af Uppland Frans Gustaf Oscars död (1852), Dalvisa, Kröningsmarsch vid kon. Oscars och-drott. Sofias kröning (1873), Aftonstämning, Valse noble. Sanger för flera röster: Sju sånger för blandad kör å capella (»Der borta, På berget, Om våren, Visa i Kolartro, Linden, Bön op. 15); »Rosa rorans bonitatem», hymn för mezzosopran, solo, kör och ork. (utan violiner), »Det guddomelige Lys» för kör å Capella (op. 53), Motett »Jordens oro viker» för 2 körer å capella; Kantat vid Musikaliska Akademien byggnads invigning, för kör och orkester (op. 48); Ur K. A. Melins »Humbleplockningen». 1. »Kung Hakes död» för baryton, manskör och ork.; 2. Signes visa, för mezzosopran och orkester; Snöflingornas saga, för 3-stäm. fruntimmerskör och orkester; Adils gästabad, ballad för manskör och orkester. (Alla dessa finnas äfven i Klaverutdrag); Fem sånger för blandad kör. 1. Klara böljor, 2. Vackra astrar, Sommarregnet, I våren, (»Rytande kring grå tegar»), I våren (»Det är solljus i luft» (op. 66); »Svea och Götha» (»Framåt!») tillfällighetsstycke (solo, körer, melodramer, balett, orkester; 11 nummer); Manskvartetter: Eolstoner, »Ej med klagan skall ditt minne fira»; »Jägarsång» och »Glädjen» (båda utg. af Sällskapet för svenska kvartett-sångens befrämjande); sångduetter: 1. Siskan, 2. Hösttanke, 3. Vexelsång ur »Brand», 4. Duo ur drottning Lovisas begrafningskantat. (op. 17). Hit kan ock föras Oratoriet: »Die Könige in Israel (endast 7 nummer fullbordade). Solo-sånger vid piano: 8 smärre sånger (op. 13), Sånger och visor (op. 37), Skogssånger (op. 31), 12 sånger till dikter af Wirsén. (2 samlingar op. 49 och 55), Bardens sång för bas ur tillfällighetsstycket »Framåt», Olgas visa ur »Dagvard Frey» för mezzosopran och harpa eller piano; Dryckesvisa ur »Daniel Hjort» för basbaryton (och manskör ad libitum), »Min själ är sjuk», Gif.

Utgifna arbeten äro för orkester: Symfoni N:o 1 (op. 22), Pianokonsert med ork., D-moll; Uvertyr för stor orkester; Konsertuvertyr; Uvertyr öfver fosterländska melodier, Marsch på Bellmansmelodier; Kammarmusik: Stråkkvintett (op. 30), Stråkkvartett (op. 18); Stråkkvartetter op. 24, op. 42. op.

65 och en i Ess-dur utan opustal; Pianosextett (op. 29), Pianotrio (op. 38), Tarantella för violin och piano; för flere röster: Nordiska bilder för industriutställningen i Stockholm 1866 (soli, körer, melodram, orkester); Musik till Shakespeares fest f. soli, manskör och ork. (1869); Kantater för soli, kör och ork: Vid unionsfesten 1864; Vid kronprinsessan Lovisas förmäling (op. 34). Vid drottning Lovisas begrafning (op. 36), Musik vid kon. Oscars och drottning Sofias kröning, Musik till Shakespeares »Antonius och Cleopatra» (Uvertyr, Bacchanal, Marsch, Melodram, Teatermusik, komp. 1881); Musik till sällskapet P. B:s sekularfest; Solosånger (»Lieder aus früherer Zeit», komp. 1848—51).

Dessutom må nämnas några kompositioner utgifna under barnåren, nämligen: Fyra sånger vid piano, kompon. vid 11 års ålder; Sånger vid piano, 2:a häftet samt »L'Aurore» polketta. utg. 1847.

Ignaz Friedman.

Då denne utmärkte pianovirtuos, som i höstas väckte så stor entusiasm här genom sitt underbara pianospel, åter nu konserterar här, meddela vi till erinran härom hans porträtt. Vid sitt förra besök gaf han i Musikal. akademien d. 15 nov. en Liszt-afton och ett par dagar därefter en Chopin-afton. Hans första konsert här denna gång hade ett blandadt program, som ådagalade hans stora mästerskap i olika riktningar, då programmet upptog Bach-Taussigs Toccata och fuga, Beethovens Sonat op. 90, Schumanns »Carneval», Impromptu, Etude och Vals af Chopin, Menuett af Suk, en behaglig Mazurka, »Elle dause», af honom själf och den i tekniskt hänseende vidunderligt svåra Paraphrasen öfver Strauss-valsens »An der schönen blauen Donau» af Schulz-Eoler. Nästa konsert kommer att bjuda på blandadt program, hvarefter konstnären gifver en Chopin-afton.

I vår förra året införda biografiska uppsats om Friedman nämnde vi att han är född d. 14 febr. 1882 i Krakau och erhållit sin förnämsta utbildning som pianist hos Leschetitzki i Wien samt att han äfven genom flere verk gjort sig känd som komponist.

Om musikens inflytande på moralen.

Det har sagts att konsten ingenting har att göra med moralen, emedan den står öfver all moral. Det lönar mödan att undersöka, om detta yttrande, som ständigt citeras, men hvilket man ägnar mycket liten eftertanke, egentligen är riktigt. Sedan gammalt står det fast, att all dålig konst, pervers konst, skenkonst, på de lägsta instinkter beräk-

nad konst, mycket väl kan, ja, till och med måste demoralisera. Därvid invändes dock, att denna konst icke är värdig sitt namn, och att här blott är fråga om den rena, höga, beliga konsten. Att denna sistnämnda står öfver all moral, kan utan vidare erkännas. Däraf följer emellertid ej, att den icke har något att göra med moralen, att den icke moraliserar. Fastmera är kärnpunkten af frågan blott den, huruvida konsten moraliserar medvetet, afsiktligt och frivilligt eller omedvetet, oafsiktligt, ofrivilligt. Och det senare är i själfva verket fallet. Konsten har indirekt, omedvetet och oafsiktligt utöfvar de djupaste moraliska verkningar på individer och folk, så länge den varit för handen. Hvem skulle icke medgifva, att konsten förädla, att den utvecklar skönhetssinnet, väcker till lifs de ädlaste instinkter hos människan, att den hos henne framkallar idealism och entusiasm, att den drager henne uppåt från det enformiga hvardagslivet till de solbelysta höjderna af en ädel mänsklig tillvaro — är icke detta moraliska verkningar? Konsten är ett utflöde af den högsta sedlighet — huru skulle den icke verka sedligt? Hade kanske icke den grekiska konsten ett förädlade inflytande på de grekiska folkets seder? Hvilka skulle annars verkningarna af en Aischylos' och en Sophokles' dramer, af en Phidias' och en Praxiteles' skulpturverk hafva varit? Men konsten utöfvar dessa moraliska verkningar omedvetet och oafsiktligt genom sig själf — Den säger icke: »du skall göra det och det», utan den säger: »här är det skönaste och ädlaste som vi kunna tänka oss». Men människan lär oss älska detta det skönaste och ädlaste och danar sig själf och af sig själf därefter. Detta är den moraliska verkan som finnes. Omedvetet tala konstverken till människorna: »blifven lika ädla som det som vi framställa». Och omedvetet har människan i alla tider undergått ett förädlade inflytande af konsten.

Men just ur denna omedvetna moraliska verkan af konsten resultera äfven stora faror. Ty på samma sätt som den upphöjda konsten verkar moraliserande, kan den låga konsten demoralisera. Och den gör det så mycket säkrare, som den gör det indirekt. Den framställer människans lägsta instinkter lika sympatiska som den upphöjda konsten framställer hennes ädlaste instinkter. Och omedvetet danar sig nu människan i enlighet med dessa lägsta instinkter och blir sålunda demoraliserad. Allt detta belyses bäst genom en blick på musikens historia, historien om den omedelbarast och därför också starkast verkande konst.

Alla skärpar framställa känslouttryck, nämligen i sinnliga former, måleriet t. ex. i form af färger, musiken i form af toner; de senare tränga till örat och från örat till själen och öfver-

gå så att säga liksom åter till det som de varit: känslouttryck. Redan häraf framgår, huru själfklart det är, att musiken utöfvar moraliska verkningar, ty moralen beror af karaktären; karaktären är sammansatt af känslouttryck och af känslouttryck födes konsten, som i sin tur framställer och framkallar känslouttryck.

Af musiken återgifvas känslouttrycken omedelbarast, väckas de omedelbarast, och därför utöfvar musiken de största moraliska verkningar. De gamla grekerna voro mycket väl medvetna därom och nyttjade därför musiken medvetet och afsiktligt för moraliska och till och med medicinska ändamål, men de beröfvade den därmed tillika dess oegennyttiga, omedvetna, rent konstnärliga karaktär och nedsatte den enbart till ett redskap och ett läkemedel. Konstnärligare har den katolska kyrkan gått till väga, i det den med sin gudstjänst införlifvade den gregorianska kyrkosången, men därvid icke upphäft det omedvetna och oafsiktliga i musikens moraliska verkningar. Och något liknande har Luther gjort i den protestantiska kyrkan: Han kallade musiken »en tuktomästarinna, som gör människorna mildare och saktmodigare, sedesammare och förnufvigare» och skref: »För att hålla själens rörelser i tyglar och styra dem finnes det intet kraftigare medel än musiken. Ty ingenting på jorden har en större makt att göra de sorgsna glada, de försagda modiga, att bringa de högfärdiga till ödmjukhet, att stilla och dämpa den hetsiga och omåttliga kärleken, att minska afunden och hatet, och hvem kan uppräknat alla de mänskliga hjärtats rörelser, som behärska människorna och drifva och egga dem antingen till dygd eller till last? (Se »Gedanken von der Musica» 1538.) Schopenhauers »Metaphysik der Musik» är likaså ingenting annat än ett försök att djupare påvisa musikens inverkan på människors förmimmelser, drifter och lidelser, och snillrikt härleder han den däraf, att musiken objektivt utöfvar själfva viljan (driften) hos människan, på samma sätt som Wagner härleder musiken ifrån skriet.

Om musiken omedelbarast framställer känslorna, så visar tillika musikens historia, huru man under loppet af musikens utveckling kommer denna omedelbart allt närmare. Hos Bach är känslouttrycket ännu helt och hållet i sin linda, hos Tschaikowsky är det alldeles ohöljdt, fritt, öppet och blottadt, på sätt och vis naket.

Men i musiken kommer det nu icke blott an på att framställa känslorna så omedelbart som möjligt, utan — då vi ju ha att göra med den upphöjda, heliga konsten — att framställa de högsta och ädlaste känslor. Här ha vi emot olika tidens och komponisters godtyckliga, subjektiva, individuella och ögonblickliga värdesättningar af musiken en säker måttstock för bedö-

mandet. Beethoven är den störste af musikens heroer, emedan han har ett oändligt djupt känslolif och framställer och gifver uttryck åt de ädlaste och upphöjdaste känslöstämningar. Han är en af de största ofrivilliga sedesapostlar. Den icke-klassiska musiken är i motsats härtill af mindre värde, emedan den gifver uttryck åt triviala, torra, ytliga, banala, frivola, oädla känslor. Och därför verkar den, det kunna vi nu utan betänkande säga, demoraliserande. Visserligen kan människan icke alltid hängifva sig blott åt de djupaste känslöstämningar, men en musik, som uttrycker oädla känslor, rycker ut ur spåren för den för evigheten skapade konsten och nedsjunker till det blott efter nöje och förströelse trängande hvardagslivets sfär. I denna mening talar Danilewski om »de oförskämdt lättsinniga tonerna af den Strauss'ska valsen». En Beethovens musik verkar däremot som religion, ty religionen är, allt, som ger lyftning åt själen. Sålunda verkar Bach renande, Händel befriande, Mozart och Haydn upplifvande, Schumann förinnerligande, Beethoven uppskakande, Wagner väckande och oroande.

Tolstoy har förtjänsten att eftertryckligt hafva framhäft konsternas sammanhang med moralen. Men han leder sin slutsats, att konsten, i synnerhet musiken, verkar osedligt, från den värdelösa musiken. Men lika väl som en Offenbachs musik verkar förtylligande och fördärfvande på känslolifvet, alltså på sätt och vis demoraliserande, kan en Beethovens musik verka fördjupande och förädlande, och den gör det så mycket mera, som musiken i och för sig utöfvar det mäktigaste inflytande på människans själslif.

Ur allt detta kunna vi härleda oss till komponisternas såväl som publikens uppgifter. De förra måste sträffa till att nedlägga endast sina ädlaste känslor i den musik de skapa och den senare bör acceptera endast den musik, som gifver uttryck åt ädla känslor. Att vara konstnär är att vara präst. Redan Schiller kallade teatern en moralisk inrättning; han menade åtminstone att den borde vara det. Detsamma är fallet med musiken. Musiksalen måste vara ett tempel, ett konsitempel, och de skapande konstnärernas sträfvan bör gå ut på att ur sitt känslolif liksom utsila allt hvardagligt frivolt och trivialt, och i toner gifva uttryck åt sitt sålunda renade och förädlade känslolif, på det att musiken, om än omedvetet och oafsiktligt, dock så mycket säkrare skall moralisera.

F. M.

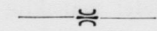
Musikpressen.

För piano två händer har utkommit:
Hägg, J. Ad.: *Novelletter* (op. 12)
och *Bagateller* (op. 19.)

Franz Lehár: *Grefven af Luxemburg*. Operett i 3 akter af A. M. Willner och Rob. Bodinzky. Arrangemang för piano med svensk text. Pris kr. 2,25.

Häggs pianohäfte innehåller tre noveller och fem bagateller. Alla dessa stycken äro i våddad form ganska tilltalande; novelletterna uppgifvas vara spelade på konserter men äro emellertid lättspelta. Häftet är tryckt i Gefle 1909. Pris ej utsatt. Det innehåller 14 notsidor.

Arrangemanget af Lehárs nya operett, som snart skall få premiär härstädes på Oscarsteatern, lämnar på 18 sidor profbitar ur denna pjäs, som lär ha gjort stor lycka i Tyskland. Musiken innehåller, som vanligt i nutidsoperetterna, åtskilligt i vals- och marschtakt och i en del af dess nummer finner man vackra och pikanta stycken, ehuru icke, som det tyckes, så anslående som »Glada änkans». Emellertid får man se och höra hur de taga sig ut vid operettens uppförande.

Litteratur.

Artaria i Wien och Breitkopf & Härtel Leipzig ha utsänt:

Haydnzentenarfeier III. Kongress der internationalen Musik-Gesellschaft. Wien 25—29 Mai 1909.

Denna digra bok om 690 sidor, »Bericht, vorgelegt vom Wiener Kongressausschuss», prydes i början af en porträttgrupp, som visar öfver 200 af deltagarna i Kongressen. För öfrigt innehåller boken redogörelse för förhandlingarne och föredragen vid festen med planscher, notexempel och tabeller samt förteckning öfver kongressens medlemmar, etc. Som officiellt ombud för Sverige fungerade Musikal. akademis sekreterare, dr. Karl Valentin. Af dess bibliotekarie, hoforganisten C. F. Hennerberg, som och var medlem af kongressen, förekommer i bandet två uppsatser: »Die schwedischen Orgeln des Mittelalters» — med reproduktion af en bild hämtad från H. Hildebrands »Sveriges Medeltid» — samt »Schwedische Haydn-Handschriften». Af dessa omnämnas fem autografer såsom äkta: en trio för två violiner och bas (tillh. Upsala Univers. bibl.), en symfoni i F-moll (tillh. Musik akad.) konceptet till ett bref, tillsänt Musikal. akademien, med tacksamhet för Haydns utnämning 1798 till dess medlem, samt två bref till F. S. Silverstolpe, som några år varit gesandt i Wien, hvilka bref nu ägas af Musikal. akademis preses, justitierådet Karl Silverstolpe.

Att utförligare omnämna innehållet af denna »Bericht» och de särskilda föredragen vid den Haydn'ska jubileumsfesten skulle taga alltför stort utrymme här.

FÖLJETONG.

Den försvunna publiken.

En lustig händelse tilldrog sig under början af detta år i Köpenhamn. I Orkesterföreningens byggnad »Harmonien» skulle tre unga musiker — pianisten Mardahl, violinisten Bernhard Sörensen och violoncellisten Holger Prehn — ha en konsert och hade inbjudit Orkesterföreningens medlemmar att dagen förut bevista en generalrepetition. Programmet bestod af tre stora nummer: en trio af Sinding Passacaglia af Halvorsen och en trio af Noren.

Programmets första nummer, Sindings trio är delad i tre satser, Allegro, Andante och Finale. Då de tre unga konsertgifvarne hade spelat dessa satser till slut, drogo de sig tillbaka till ett rum, som låg längre bort i byggnaden för att rasta i tio minuter innan de togo ihop med Halvorsens »Passacaglia».

Knappt hade de hunnit gå ut förr än Orkesterföreningens förman föll på en idé som han ej dröjde att realisera. Han klef sålunda upp på en stol och frågade om man icke skulle hedra de tre unga musikerna med att uppstämman hurrarop för dem. De närvarande tyckte visserligen att det var litet underligt att ropa hurra midt under en konsert, men de ryckte emellertid upp sig till tre väldiga hurrarop, hvarpå orkesterförmannen förklarade med hög röst att han skulle framföra hyllningen till konsertgifvarne och uppmanade sedan de närvarande att i god ordning gå hvar och en hem till sitt.

Förklaringen var ganska enkel. Förmannen hade trott att konserten var slut. Han inbillade sig att de tre satserna i Sindings trio hvar för sig voro särskilda konsertnummer; Andanten trodde han var Halvorsens »Passacaglia» och Finalen Norens trio. Orkesterföreningens förman måtte ha varit en mycket begåfvad man!

Emellertid sutto de tre unga musikerna och anade ingenting. Ljudet af ett svagt hurrarop trängde nu in till dem. »Hvad tusan är det där?» frågade Sörensen, som är en lugn man. »Det är visst generalförsamling här ofvanpå» svarade Holger Prehn, som också är en lugn person. Därpå togo dessa båda sina instrument och gingo in i salen för att spela vidare. Pianisten följde med.

Hvem kan skildra deras förvåning, när de funno salen tom. Det fanns inte en själ kvar, med undantag af en pensionerad hornist, som var döf och därför inte hörde förmannens tal.

»Hvart i all världen har folket tagit vägen?» frågade Sörensen. »Har det varit jordbävning?» inföll Prehn. »Vi måtte ha spelat så rasande falskt att folket flydde för det!» sade Mardahl. »Ja, jag tyckte också att det kom några fula ackord från pianot», yttrade

Sörensen och såg på pianisten. »Det är osanning, det var violinen som lät såsom en rätta i klämma», svarade Mardabl, stött.

Melankoliskt packade de in sina instrument och gåfvo sig af till sina respektive hem, där de väl tillbragte natten med att undra hvart pokker deras publik blifvit af.

De fingro väl sedan förklaring på gatan.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

- Mars 3, 12. Hallström: *Den bergtagna*
 4. 3:e Symfonikonserter. 1. J. Sibelius: Symfoni n:o 2 D-dur; 2. Rich. Strauss: »Tod und Verklärung», symfonisk dikt; 3. Max Schillings: »Das Hexenlied», dikt af E. von Wildenbruch. Recitation (hr de Wahl) med ork.; 4. Liszt: Ungersk Rapsodi n:o 1.
 5. Humperdinck: *Hans och Greta*. (Hans, Greta och Gertrud: fru Claussen, Oscar, frk. Edström).
 6, 13. *Vermländingarna*, (Matiné).
 6. Donizetti: *Regementets dotter*, (Marie, Markisinnan: fru Oscar, Claussen; Tonio, Sulpiz, Hortensio: hrr Malm, Svedelius, Grafström); Leoncavallo: *Pajazzo* (Nedda: fru Bartels; Canio, Tonio, Beppe, Silvio: hrr Nyblom, Herou, Malm, Stiebel).
 7. Bizet: *Carmen*.
 9. Boito: *Meistersingers*.
 10. Guicci: *Orfeus* (Orfeus, Eurydike, Eros, Hymen: fru Claussen, frk. Osborn, fru Bartels, frk. Holm).
 J. Foroni: *Advokaten Pathelin* (Guillemette, Angelique, Bobinette: fru Oscar, frkn. Holm, Lagergren; Pathelin, Josseume, Aignelet, Jacquinar, Carlot: hr Oscar, Stiebel, Malm, Grafström, Lennartson).
 11. Wagner: *Tristan och Isolde* (Isolde, Brangäne: fru Schjervén, frk. Edström; Tristan, kung Marke, Kurueval, Melot: hrr Menzinsky, Sjöberg, Oscar, Nyblom; en matros, en herde: hr Lennartson).
 13. Wagner: *Den flygande holländaren*.

Oscarsteatern.

- Mars 1—9. R. Planquette: *Corneilles klocker*.
 10—16. J. Strauss: *Läderlappen* (Rosalinda, Adèle: frkn. Grünberg, Falkenstein, Orlofsky: fru Ralf; Eisenstein, Frank, Alfred, Falke: hrr Ullman, Ringvall, Ralf, Svensson; Frosch, dr Blind: hrr Lund, Wickbom).
 6, 13. *Ljungby horn*. (Matiné.)

Operett-teatern.

- Mars 7. Ivan Caryl: *H. K. H.*
 8—15. H. Talbot: *En smekmånad i Kina* (14/3 50:de gång.).

Musikal. akademien.

- Mars 7. Konsertföreningens 83:e konsert. Solister: fru M. Högberg, Claussen; hrr H. Malm, J. Johansson. Orkester: Stockholmsmusici; dirigent: prof. F. Neruda. G. F. Händel: Messias, oratorium.
 14. Konsert af pianovirtuosen Ignaz Friedman.

Vetenskapsakademien.

- Mars 14. Konsert af hr Carl Axel Holmqvist. Biträdande pianist: frk. Aurora Molander.

Senaste symfonikonserterna å operan bjöd på modern musik, ty dit kan också räknas Liszts 1:a rapsodi, som för öfrigt var välbekant. Konserten inleddes med Sibelius' 2:a symfoni, såsom nyss nämnts spelad här förut af Konsertföreningen 1903 under hr Järnefelts ledning. Den gjorde samma intryck. Efter den första satsens melodiskt klara och vackra början, företter den en mosaik af mera originellt besynnerlig än välljudande musik, om än i symfonien en och annan vacker och harmoniskt fängslande sats emellanåt framkommer. Schillings' »Hexenlied» har en orkestermusik som förekommer något matt i förhållande till texten, som med mycken pathos deklamerades af hr Anders de Wahl från Dramat. teatern. Utan texten är det hela svårfattligt, men programmet tillkännagaf att författaren icke medgifvit eftertryck af dikten. Man kunde emellertid ha erhållit en resumé af innehållet i programmet; det var väl tillåtet. I Ludv. Wüllners sångprogram förekom för öfrigt dikten tryckt. Rich. Strauss' »Tod und Verklärung» kan väl ock i afseende på musiken behöfva en förklaring. Denna symfoniska dikt har förut gifvits på en operakonsert och kan ej undgå att intressera genom den praktfulla orkesterkoloriten. Hr Järnefelts utmärkta ledning af de svåra orkesterverken bragte honom rikt bifall af publiken. — Wagners »Tristan och Isolde» har nu återupptagits efter ett års hvil. Premiären ägde rum den 11 febr. i fjol. Hr Menzinsky uppbar nu Tristans parti och var med sin stora stämma detsamma vuxen. Han hade emellertid inöfvat det på tyska, då han troligen ej kommer att stanna vid vår opera längre än till spelårets slut. Brangäne, som först återgafs af fru Claussen, utfördes nu af frk. Edström och Marke af hr Sjöberg (hr Wallgren vid premiären). Musikdramat gafs nu utan de strykningar i partituret som gjorts vid premiären och räckte också från kl. 7 till 1½ 12. Om fru Schjervéns förtjänstfulla Isolde ha vi förut yttrat oss och torde sedan återkomma till omnämnande af denna repris. Som Orfeus har fru Claussen med sin präktiga stämma och framställning firat en ny triumf. Men om denna repris och konserterna d. 14:e d:s skola vi yttra oss i ett följande nummer.

Konsertrevy. Konsertföreningens 83:e abonnemangskonsert den 22 februari gafs med samma dirigent och orkester som vid säsongens föregående. En utmärkt solist hade denna gång förvärfvats i lady Neruda-Hallé som i programmets tredje nummer framträdde med utförande af Spohrs Amoll-konsert, den bekanta »sångscenen», om hvilken

man af gammalt känner att knappast någon kan tolka densamma med sådant mästarskap, sådan känslfullhet som hon. Publikens bifall efter densamma var också hänförelsens, som framkallade flere inropningar. Konserten inleddes med en i sin gammaldags enkelhet ståtlig uvertyr af Händel. Därefter följde Brahms 4:e symfoni, första gången gifven på Kgl. teatern i febr. 1891 å två symfonikonserter med en veckas mellanrum, då den dirigerades af prof. Neruda. Senast utfördes den i jan. 1904 af Konsertföreningen. Uppgiften i programmet att symfonien skulle ha spelats allra första gången d. 25 okt. 1858 måste vara ett tryckfel. Säkert skall det i stället vara 1885. Symfonien bär nämligen opusnumret 98 och hör sålunda till Brahms' senaste kompositioner, och den näst föregående symfonien, den i F-dur, op. 90, gafs allra först i Wien 1883, då ännu ottryckt. Denna, mästarens sista, är ett intressant och underhållande verk. Första satsen med det vackra följande andantet och finalen synes oss bättre och mera betydande än scherzo-satsen »Allegro giocoso». Programmets slutnummer utgjordes af Friedrich Smetanas lifliga uvertyr till »Brudköpet» (Die verkaufte Braut), som 1894 i okt. gafs här på Kgl. operan, men då icke upplefde mer än 7 föreställningar, ehuru väl den innehåller rätt mycket vacker och humoristisk musik. Operan, som fullbordades 1866, upplefde i Prag 100-de föreställningen två år före tonsättarens död (1884). Smetana, som var mycket framstående pianist, verkade från 1856 till 1862 som dirigent för Filharmoniska sällskapet i Göteborg och uppträdde här i Stockholm under april 1861 å två konserter på Kgl. teatern och en i De la Croix's salong.

Konsertföreningen hade fullt hus äfven på denna konsert, och publiken gaf med rikt bifall sitt erkännande åt orkesterns prestationer och dess dirigent, hr Tor Aulin.

Vår musikaliska publik skulle säkert ha känt stor saknad, om lady Hallés uppträdande här denna gång inskränkt sig till hennes medverkan vid Konsertföreningens nyssnämnda konsert. Lyckligtvis blef detta ej fallet. Ännu två gånger fick hon triumfera inför fulltalig, entusiastisk publik i Musikal. akademien på två af henne gifna konserter, d. 25 febr. och d. 3 mars, hvilka gåfvos i kammarmusikens tecken, en konst, som för öfrigt under denna säsong här varit föga offentligt representerad. Lady Hallé hade nu det yppersta biträde i brodern, prof. Franz Neruda, och Wilh. Stenhammar samt på andra konserten äfven i hofkapellm. Nordquist, som någon gång bereder oss nöjet att få höra honom i en ensemble såsom altviolinist. Första konsertens program upptog först Brahms' Pianotrio C-moll, op. 101, och till sist Beethovens i glad stämning hållna

Pianotrio i Ess-dur, op. 70 N:o 2. Däremellan utförde hr Stenhammar mycket stilfullt en »Aria variata» af J. S. Bach och lady Hallé själf med ackompanjemang en Suite, G-dur af Joh. Bapt. Neruda (1704—1780 — i Dresden verkande under 30 år — se Franz Nerudas biografi, förra numret). Denna intagande, dels i gammal dansform hållna suite väckte såväl i sig själf som genom lady Hallés utförande lifligt bifall. På andra konserten spelade konsertgifvarinnan Tartinis bekanta »Il trillo del diavolo» samt där förut med hr Stenhammar Beethovens violinsonat, G-dur, op. 96. Slutnumret, hvori prof. Neruda och hofkapm. Nordquist medverkade, utgjordes af Brahms' vackra Pianokvartett, G-moll, op. 25 med den lifliga sista satsen: »Presto; Rondo alla Zingarese», som särskildt genom sitt mästerliga utförande gaf bevis på de exekverandes stora konstnärsskap. Efter konsertens slut inropades kvartetten flerdigångs gånger och slutligen blef lady Hallé ensam framkallad med hyllningar, som syntes aldrig vilja taga slut.

I Matteuskyrkan gaf den bekante tenoren och kördirigenten Carl Gentzel konsert d. 20 febr., hvarvid organisterna O. Olsson och D. Ahlberg, violinisten Ax. Runnquist och kyrkans kör samt en liten manskör af sångarskrået S. T. medverkade. Hr Gentzel sjöng hymn af Söderman, julsång af Kienzl och »Tantum ergo» af O. Olsson med obligatviolin; Hr Runnqvist spelade Variations serieuses» af Corelli samt »Vision de Jeanne d'Arc». Kyrkören utförde »Helig» af Sjögren och deltog i en kantat för solo och bland. kör af O. Olsson; hr Ahlberg spelade »Marche nuptial» af Guilmant och kören S. T. sjöng »Herre var mig nådig» af K. J. Ekman samt Normans »Ej med klagan skall ditt minne firas». Konserten var mycket talrikt besökt.

Vid Musikföreningens senaste (83:e), fulltaligt besökta konsert under prof. Nerudas ledning fick man åter höra Händels storslagna oratorium »Messias», senast gifvit här 1899 i nov., äfven då i Musikaliska akademien och med samma dirigent. Oratoriets första afdelning innehåller profetior om Messias' (hufvudsakl. efter Jesajas), hvarpå följer ett orkesternummer, ett intagande pastorale, och därpå ett sopran-recitativ, skildrande uppenbarelse för herdarne om Messias' födelse (Luk. 2 kap). Andra afdelningen begynner med passionshistorien och profetior om hans kommande välde, mest efter Psaltaren och Jesaja, och vidare i tredje afdelningen sådana efter Nya testamentet. Utom de praktiga körerna, ofta i fugerad stil, är det särdeles altpartiets och tenorens arior, som fängsala intresset, mindre i allmänhet basariorna med sin ålderdomliga koloratur. Men äfven sopranen har vackra soli, t. ex. den tredje afdelningen börjande arian »Jag vet att

min förlossare lefver». Bland körerna är andra afdelningens slutnummer Halleluja! en af de mest storslagna och bekanta. Af solisterna gjorde fru Clausen med sin vackra stämma och sitt uttrycksfulla föredrag ett mäktigt intryck. Sopranen, fru Mally Högberg, var, särdeles i början, mindre disponerad. Tenor- och baspartierna hade goda framställare i operasångaren Malm och hr Joh. Johansson. Kören skötte sig förträffligt. Sopranerna klingade äfven i höjden väljudande och de med nya krafter förstärkta tenorerna gjorde ypperlig verkan; altkören däremot föreföll något svag. Basarne fyllde väl sin uppgift. Vid senaste uppförandet af »Messias» voro solopartierna (sopran, alt, tenor, bas) besatta af resp. frök. Hulting, fru Edling, hrr Klein och Salomon Smith. Oratoriet gafs här första gången 3 mars 1881 i Östermalms-kyrkan, då solostämmorna utfördes af frkn. Grabow och Niehoff, hr C. F. Lundquist i tenor- och hr Algot Lange i bas-partierna. Vid följande uppförande, då i Storkyrkan, medverkade som solister fru Edling (Niehoff) frkn. Ellen Nordgren och Wolf samt hrr M. Strandberg och Salomon Smith, som varit bassolots bäste framställare. Detta uppförande ägde rum i april 1889.

Senaste konserten bevistades af hertiginnan af Dalarne och prins Eugen. Efter konsertens slut ägnades åt dirigenten och de utförande en välförtjänt hyllning.

Populära konserter har äfven under denna säsong rätt mycket tagit den musikalskande allmänheten i anspråk. Äldst bland dessa äro Arbetarinstitutionens »folkkonserter» i dess lokal, Klara Norra Kyrkogata, på söndagskvällarne med 35 öre entréavgift. Äfven södra arbetarinstitutionen bjuder på sådana konserter. Programmet upptager solosång och instrumentalmusik, mest för violin och violoncell med piano, samt deklamation. Medverkande vid dessa ha varit pianisterna fröken Märtha Ohlson, Agda Lysell, Anna Lisa Carlander, violinisterna fru Munthe-Sandberg, hr Fritz Ahlberg, sångerskorna frk. Elin Linnander, Signe Carlsson m. fl. Dir. O. Sandberg har vid norra institutionen haft ledningen om hand.

Populärkonsertförbundet har gifvit sina konserter om söndagsaftnarna i Ventenskapsakademiens hörsal med hr Adrian Dahl som ledare och ackompanjatör. Vid dessa ha medverkat sångerskorna fru Malla Högberg, Elin Linnander, Lisa Appelbom, sångarne Kristenson, Carl Richter, Erik Nordström, Nils Fahlman, pianisterna fru Sundbaum-Strömberg, Edith Aspelin, violin. frk. Alma Sundberg, harpisten fru Anna Lang m. fl. hvarjämte äfven deklamationsnummer förekommit.

I samma lokal har Dalaspelmännen Anders Frisell och Hjort Anders Olson, pristagare vid Zorns spelmanstäf-

lingar, gifvit matiné i januari. Folkkonsertförbundet har gifvit musikaftnar i Folkets hus och i Viktoria-salen äfvensom litteraturaftnar somliga ingående i Borgarskolans serier, med inledningsord af dr Sven Söderman eller dr Karl Valentin, som utfört ackompanjemang till programmens sånger. Särskilda komponister eller diktare har företrädts under en sådan afton. Så ha representerats Edvard Grieg, Gunnar Wennerberg, Hugo Alfvén—Karl Valentin, Gustaf Fröding, Joh. Wolfg. Goethe, Gustavianska tiden etc. En musikafton d. 9 mars var ägnad åt Robert Schumann och Frédéric Chopin, hvarvid verk af dessa utfördes af fru Dagmar Möller, John Husberg, frk. Aurora Molander och hr Axel Runnquist. Utom dessa ha vid musikaftnarna medverkat sångerskorna fru M. Högberg, Karin Ringblom, Emma Nyström, hrr Nils Fahlman, Einar Ringström, pianisterna frk. Märtha Ohlson, Victor Wiklund (ackomp.) m. fl., hr Lennart Nyblom (Bellmanssång till luta) och på Goethe-afton hr Aug. Lindberg med fru.

Någon fullständig redogörelse för dessa och andra populära konserter kan här icke lämnas, likasom ej heller för motettaftnarna af hr O. Sandberg o. P. Vretblad i Oscarskyrkan.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kungl. teatern. Peterson-Bergers »Arnljot» anses komma att uppföras vid midten af april. För öfrigt repeteras på Leo Blechs komiska opera »Versiegelt». Verdis »Maskeradbalen», hvarpå redan repeterats, kommer ej att uppföras på grund af sitt ämne: en svensk konungs mord. År 1878 skulle operan gifvas på Mindre teatern, (Hammar) men blef äfven då inhiberad, såsom då troddes på konung Oscars önskan. Verdis opera är till libretton identisk med Aubers »Gustaf III ou le bal masqué» som först gafs 1833 på Parisoperan.

Konserter gifvas d. 19 mars af Lunds studentsångförening, utvald kör af 40 man, under universitetskapellmästaren Alfr. Bergs ledning. Den 23 mars konserteras tillsammans fröken Davida Hesse och hr Carl Lejdström. Båda konserterna i Musikal. akademien.

Folkkonsertförbundet hade d. 10 mars sammanträde, hvarvid revisionsberättelsen föredrogs och decharge beviljades. Det meddelades att stadsfullmäktige beviljat förbundet för år 1910 inalles ett belopp af 4,000 kr., att utgå med 2,500 kr. till fyra större konserter, däraf en med orkester, samt 1,500 kr. till 10 st. s. k. musikaftnar.

Hr John Forsell har nu blifvit löst från sitt kontrakt med Metropolitan-operan och ämnar återvända till hemlandet. Jemte den svenskfödda berömda sångerskan Olivia-Fremstad uppträdde han d. 20 febr. å en konsert på Metropolitan, hvarvid båda vunno rikt bifall. En ung dam, miss Anna Care, elev af fru Augusta Öhrström-Renard, gjorde samtidigt debut som solist med stor framgång, särdeles genom en aria ur Gounods »Mireille».

Signe Rappes gästspel i Berlin. På Berlins hofopera har fröken Signe Rappe under den senaste veckan gästtat som Elisabeth i »Tannhäuser», hvarjämte sångerskan sjungit på en hofkonsert i Berlin. Det smickrande erbjudandet om det tyska gästspellet erhöill fröken Rappe från Berlins operachef omedelbart efter sin ankomst till Wien.

Fröken Maja Kjöhlers tillämnade konsert har med anledning af iråkad sjukdom tills vidare blifvit uppskjuten.

Förlofning har ingåtts mellan hofkapellmästaren Armas Järnefelt och vår utmärkta operasångerska fröken Liva Edström.

Musikfest af en svensk i Rom. Baron Carl von Platen, bekant som stor musikvän och musikskriftställare genom sina bref till Sv. M. T. och sina böcker »Från Östan och Vestan» om musik från sina många resor i utlandet, har nyligen invigt sin nya bostad i villakvarteret vid Porta Pia i Rom, där han ett par år varit bosatt, med en musikfest, till hvilken flera framstående italienska operaartister och begåfvade elever vid konservatoriet m. fl. inbjudits, bland de senare den unge talangfulle violinisten *Sanfilippo* och ett par verkliga »musikaliska underbarn», den förut omnämnde *Dante Adherigi* och den ej fullt 15-årige *Aurelio Giorni*, dotterson till Thorvaldsen. Bland gästerna förekommo den äfven här bekanta framstående pianisten fru *Manolita de Anduaga-Rosetti*, universitetsprofessor greve *Angelo de Gubernati*, den berömda orientalisten, vidare *San Cecilia*-professorerna *Cotogni* och *Sgambati*, den utmärkte bildhuggaren *Jerace* samt af landsmän öfverstinnan *Stål* och några medlemmar af familjen v. Platen.

Göteborg. Selanders dramatiska sällskap på Stora teatern har en gång i denna månad uppfört »Bröllopet på Ullfåsa» som matiné. Konserterna ha för öfrigt utgjort musiknjöjena här efter vår senaste redogörelse för musiklivet i rikets andra stad. D. 7 mars gafs en sådan af Aulin-kvartetten (hrr T. Aulin, G. Molander, Sven Blomqvist, R. Claesson, jämte hr Stenhammar), under medverkan af Paul Juon

från Berlin, den äfven i Stockholm bekante pianisten och kompositören. Programmet upptog: 1. Vilh. Stenhammar: Stråkkvartett, A-moll, N:o 4; P. Juon: Rapsodi öfver »Gösta Berlings saga» för piano, violin, altviolin och violoncell. Dagen förut gaf Orkesterföreningen populär konsert, en söndagskonsert, som började kl. 6,15 e. m. Solist vid denna var violinisten Hans Jensen och programmet innehöll: 1. Adam: Uvertyr till »Le roi d'Yvetôt»; 2. Vieuxtemps: Violinkonsert, D-moll; 3. Humperdinck: Förspel till »Hans och Greta»; 4. Dvorák: Notturno för stråkorkester; 5. Liszt: Ersterk rapsodi N:o 1. Vid Orkesterföreningens symfonikonsert den 9 mars medverkade hr Paul Juon som pianist och som dirigent jemte hr Aulin. Dervid utfördes: 1. Glazounow: Ouverture solennelle; 2. P. Juon: Kammarsymfoni för piano och liten orkester; 3. P. Juon: »Psyche», danspoem (fabrt in der Unterwelt; Irrlichtertanz; Spinnerlied; Intermezzo; Schleiertanz und scene; Psyches Gebet; Hochzeitszug; Tanz der Musen; Freudentanz). Från och med 12 mars gifver Ork. Fören. 4 konserter för skolgång på fredagar och lördagar. D. 10 mars gafs af sångerskan fru Axeline Mraz en afskedskonsert i Oscar Fredriks kyrka med biträde af frökn. Elsa Stenhammar, R. Larsson och G. Söderbaum, samt hrr H. Jensen, Cords och Keiser. Programmet upptog sång-kammarmusik och violinnummer. D. 6 mars gafs 317:de folkkonserten i Arbetarföreningens stora sal med saker för blandad kör samt för piano. Bland annat utfördes Ludv. Normans »Snöflingornas saga» för 3-stämmig damkör och Södermans »Hjärtessorg».

Från våra grannland.

Helsingfors. Mars 1—10. Teatern ha denna tid haft dramatiska program. D. 3 mars gafs ännu en konsert af barytonsångaren Väinö Sola. Filharmoniska sällskapet gaf d. 7:de sin 6:te symfonikonsert under direction af Rob. Kajanus och med biträde af violinisten Miron Paljakin. Programmet upptog: 1. Cesar Franck: Preludium, koral och fuga (instr. af Pierné); 2. Wieniawski: Violinkonsert D-moll; 3. Mozart: Symfoni C-dur (N:o 4, Breitk. & Härtel). D. 4 och 6 mars konserterade här den berömda Böhmiska stråkkvartetten. Å första konserten spelades: 1. Dvorák: Stråkkvartett, Op. 105; Tschaiakowsky: Andante cantabile, Haydn: Variationer och Perpetuum mobile; 3. Beethoven: Stråkkvartett, op. 59 N:o 3. På andra konserten: 1. Tschaiakowsky: Stråkkvartett; 2. Mozart: Variationer, Dvorák: Zwei Walzer; 3. Schubert: Stråkkvartett, D-moll. Den 10 mars gafs konsert af sångerskan

Annie Hedenstedt med biträde af hr O. Merikanto (ackomp.). Programmet upptog aria ur Massenets »Herodiade» och sånger af Börresen, Lasson, Stenhammar, Melartin, Agathe Backer-Grön Dahl och Bechgaard. Filharmoniska sällskapet har gifvit sin 17:e och 18:e folkkonsert och dess orkester fortsatt de populära konserterna i Societetshuset, hvarvid en afton var uteslutande egnad åt Rich. Wagner.

Kristiania. Mars 1—10. Nationalteatern har denna tid endast gifvit dramatiska pjäser. Fuhlströms teater har fortsatt med »Hans majestät». D. 4 och 10 mars konserterade här den unga berömda violinvirtuosen Stefi Geyer, hvars konserterande i Köpenhamn förut omnämnts. Hennes program upptog bl. a. violinkonsert, G-dur, af Mozart, Rondo, E dur af Vieuxtemps, Larghetto af Dvorák, nummer af Bach, Tanagaglia, Sarasate etc. Hon skulle sedan medverka vid en Nationalteaterns symfonikonsert. Fru Anna Norrie gaf d. 6 mars ännu en visafn med Fröding, Bror Beckman, Alb. Engström på programmet. D. 9 konserterade pianisten Alvilde Rasmussen med biträde af operasångerskan Agnes Hansson. Programmet upptog bl. a. Beethovens Cissmollsonat, Griegs sonat, Schuberts Impromptu A-dur.

Köpenhamn. Mars 1—10. Musikpjäser på Kgl. teatern denna tid ha utgjorts af »Hoffmans eventyr», »Jeanettes bröllop» och »Elverhøj». Casino ha fortsatt med »Efteraarsmanövrer». Det Ny teater med »Dollarpriussessan» och »Damen från Nizza», Nørrebro teater med »Orfeus i underjorden». D. 2 mars gafs en populär konsert af violinisten Stefi Geyer och d. 7 konsert af en annan violinfröken Elisabeth Rafn. Kompositionskonserter har gifvits d. 2 af hr Emilius Bungert, biträdd af pianisten Henr. Knudsen och kapellmusici, d. 10 af Siegfried Salomon, äfven assisterad af kapellmusici samt sångerskan fru Ellen Sammelkjær-Larsen. Sångafnarna gifvits af Henr. Dahl och Karen Sand. D. 3 mars gaf frök. Vivi Pedersen en soaré med danska och svenska sånger till luta. D. 8 konserterade sångaren Alexander Heinemann, bekant från sitt konserterande i Stockholm för två år sedan. 17:de Palåkonserten d. 6 mars gafs med biträde af koloratursångerskan Elna Toft och svenske operasångaren Carl Lejdström. Programmet upptog: 1. Beethoven: Symfoni C-moll; 2. Mozart: Arior ur »Zaide» och »Trollflöjten»; 3. Wagner: Wolframs sång ur »Tannhäuser»; 4. Alfred Toft: Chanson bretonne och Delibes: Klockaria ur »Lakmé»; Wotans afsked ur »Valkyrian»; 6. Walkürenridt. D. 9 mars gaf hr Lejdström en egen konsert, ackompanjerad af hr Holger Dahl.

Å Svensk Musiktidnings Expedition,
Kammakaregatan 6, finnes till salu

MELODISKA MINNESBLAD

4 Pianostycken — *Barcarole, Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

För Porträttsamlare

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

OBS.! Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

Tonminnen.

Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gamla tider, Valse mignonne, God natt! af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

Säljes och rekvideras hos Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6.

— Svensk Musiktidning. —

Nordiskt Musikblad. — 30:de årg., — för hvarje musikaliskt hem —

utgifves 1910 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier** etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln**, å posten och tidningskontor. I **landsorten** bäst å **posten**.

Obs.! Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklivet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklivet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.

Å Expeditionen och i musikhandeln finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af

Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Pianostycken: *Inträde i skogen — Jägaren på lur — Fughetta — Småstycke — Fantasi-Dans* samt sång: *Folkvisa* med svensk och tysk text.

OBS.! Vacker nyutkommen musik!

MENDELSSOHN-ALBUM

för piano, innehållande:

Klavierstück, Scherzo, Gondellied med Felix Mendelssohn-Bartholdys porträtt. Pr. Kr. 1: 25.

I musikhandeln och på Svensk Musiktidnings Expedition.

Obs.! Värdefull musik!

För piano, två händer.

SCHERZO

af Emil Sjögren

tillagnadt fru Valfrid B:sson Lind.

Pris 1 kr.

SVENSK MUSIKTIDNINGEN EXPEDITION, Kammakaregatan 6.

Albumblad.

5 Melodiska tonstycken

af

Adrian Dahl.

(Romans. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche triomphale) — *Prisbelönt musikbilaga* — finnes till salu å 1 kr. å Svensk Musiktidnings Expedition.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM.

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelharnier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för instrumentets bestånd.

Obs.! Hufvuddepôt för Blüthners och Rönischs världsberömda Flyglar och Pianinos.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården.
Frans J. Huss.

Ludvig van Beethoven,

vackert porträtt å kartong, finnes i bok- och musikhandeln å 50 öre.

Svensk Musiktidnings Expedition.

- Innehåll -

Ludvig Norman 1831—1885 (med porträtt). — Ignaz Friedman (med porträtt). — Om musikens inverkan på moralen. — Musikpressen. — Litteratur. — Följetong: Den försvunna publiken. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Från våra grannland. — Annonser.